

Теоретичні аспекти трансфертного ціноутворення у банківських установах.

Т. Г. Савченко, *Українська академія банківської справи, м. Суми*

Анотація

У роботі розглянуто теоретичні аспекти трансфертного ціноутворення, досліджено етимологію категорії «трансфертна ціна», визначено передумови розвитку даного типу цін у банківських установах України.

Summary

The article considers theoretical aspects of transfer pricing and investigation of term «transfer price». The main factors of transfer price development in Ukrainian banks are defined.

Передові вітчизняні банківські установи активно використовують методика трансфертного ціноутворення для підвищення ефективності управління потоками фінансових, інформаційних та матеріальних ресурсів. Удосконалення існуючих методик трансфертного ціноутворення повинно відбуватись на основі комплексного дослідження теоретичної парадигми даного типу цін.

Передумовами виникнення трансфертних (внутріфірмових) цін можна вважати появу та розвиток нових форм укрупнення промислового капіталу (трестів) у 20-30 роках ХХ ст. у США та країнах Західної Європи. В умовах планової економіки СРСР, ідея внутріфірмового ціноутворення, у латентній формі, присутня в концепції внутрішнього госпрозрахунку. Економіко-правові умови для запровадження даного типу цін існували в період НЕПу та у середині 60-х років ХХ ст. Певним аналогом внутріфірмових цін були розрахункові ціни, що використовувались у сільських об'єднаннях починаючи з 1977 року. Децентралізація управління, вдосконалення управлінського обліку, входження на національний ринок міжнародних банківських корпорацій та укрупнення національних банків є основними

передумовами запровадження трансфертного ціноутворення у банківських установах України.

Категорії «трансфертна ціна» та «внутріфірмова ціна», за своєю економічною сутністю, є тотожними поняттями. У науковій літературі термін «внутріфірмова ціна» частіше використовується для позначення ціни об'єктів які не є фінансовими ресурсами, а термін «трансфертна ціна» - при визначенні ціни грошових коштів. З етимологічної точки зору, термін «трансфертне ціноутворення» виражає ідею встановлення умовної ціни на традиційно безоплатний рух грошових коштів. Таким чином, для позначення процесу ціноутворення у середині банківської установи більш доцільно вживати категорію «трансфертна ціна».

Для збереження функціонального та смислового навантаження на економічну категорію «трансфертна ціна», потрібно обмежити її застосування виключно на позначення ціноутворення у межах однієї юридичної особи. Враховуючи зазначене вище та норми закону України «Про банки та банківську діяльність», термін трансфертне ціноутворення може використовуватись на позначення ціноутворення у середині банківської корпорації, а використання даного терміну для позначення ціноутворення у середині банківської холдингової групи та фінансової холдингової групи є не доцільним.

Методичні особливості використання системи трансфертного ціноутворення залежать від ступеня централізації управління фінансовими ресурсами банку, функцій казначейства, моделі коррахунків банку у СЕП та розвиненості мережі філій та відділень.

За умови комплексного впровадження, трансфертне ціноутворення може бути універсальним інструментом побудови ефективної системи внутрішнього фінансового менеджменту банківської установи.